

Skjermdump fra dagens webinar hvor rapporten ble presentert. F.v.: Dagfinn Høybråten, leder i Kommunesektorens etikkutvalg og Gunn Marit Helgesen, styreleder i KS

Ny rapport fra KS om uetisk atferd, korrupsjon og velferdskriminalitet

Publisert 04.09.2025

Oppdatert: 10.09.2025

Få kommuner og fylkeskommuner har erfaringer med korrupsjon, og korrupsjon oppfattes generelt ikke som en stor utfordring. Press om uetisk atferd er derimot mer utbredt. Velferdskriminalitet rapporteres sjelden, men enkelte områder peker seg ut som særlig sårbare.

På oppdrag fra KS har Samfunnsøkonomisk Analyse og KPMG kartlagt forekomsten av og sårbarheten for uetisk atferd, korrupsjon og velferdskriminalitet i kommuner og fylkeskommuner. Kartleggingen bygger på en spørreundersøkelse blant ordførere, fylkesordførere, kommune- og fylkeskommunedirektører, kommunalsjefer samt ledere av kommunale selskaper.

Se også: [Opptak fra lanseringen av rapporten](#) (KS | YouTube)

Kartleggingen viser at kommunene har gode systemer, men ønsker seg mer brukervennlige verktøy og arenaer for erfaringsdeling.

Få respondenter rapporterer erfaringer med korrupsjon, og korrupsjon oppfattes generelt ikke som en stor utfordring. Kun to kommunedirektører rapporterer om korrupsjon i 2024, og to ordførere viser til hendelser de siste tre årene. Av de aggregerte svarene fra kommunalsjefene, framkommer det at 21 kommuner har vært berørt av en eller flere hendelser de siste tre årene. Dette utgjør 8 prosent av kommunene som er representert blant respondentene.

Flere av hendelsene rapportert av kommunalsjefene beskrives imidlertid som habilitetsutfordringer, misbruk av stilling eller kommunens avtaler for egen vinning, samt tilfeller der ansatte har blitt forsøkt presset til å gjøre noe. Dette er forhold som ligger i grenseland mellom korrupsjon og uetisk atferd, og omfanget av faktiske korrupsjonshendelser er derfor trolig noe lavere.

Forventninger eller press om uetisk atferd er langt mer utbredt enn korrupsjon. 32 prosent av kommunedirektørene rapporterer slike erfaringer i 2024. Kommunal- og fylkessjefenes svar viser at ansatte i 53 prosent av kommunene og fylkeskommunene har opplevd dette de siste tre årene. 37 prosent av ordførere og fylkesordførere rapporterer at de har kjennskap til slike forventninger rettet mot politikere i kommunestyret eller fylkestinget, mens 5 prosent av de kommunale selskapene har lignende erfaringer.

Forventninger om uetisk atferd ser ut til å være mer utbredt i større kommuner. Det kan henge sammen med at større kommuner i større grad konkurranseutsetter ulike tjenester og behandler flere saker, som byggesøknader og andre tillatelser. Uavhengig av størrelse handler forventningene ofte om urettmessig favorisering av aktører med særinteresser, omgåelse av regelverk eller bruk av offentlige midler i strid med regler og vedtatte prioriteringer. Intervjuene bekrefter at dette er utfordringer kommunene kjenner godt igjen, og viser at grensen mot korrupsjon i noen tilfeller kan være uklar.

Flest respondenter oppgir at tilbud om bestikkløser eller press om uetisk atferd oftest kommer fra virksomheter innen bygg og anlegg samt eiendomsforvaltning. Risikoen for korrupsjon og press oppleves også som størst i areal-, plan- og byggesaksområdet. Oppfatningene samsvarer i stor grad med hvilke områder som har vært involvert i kjente korrupsjonstilfeller.

De fleste vurderer mellomledere i kommunen som særlig utsatt for både korrupsjon og press om uetisk atferd. En mulig forklaring er at de både er tett på tjenestene og samtidig har beslutningsmyndighet som kan påvirke utfallet av saker.

Få respondenter rapporterer erfaringer med velferdskriminalitet. Om lag 9 prosent av kommunedirektørene oppgir å ha erfaring med én eller flere former for velferdskriminalitet i 2024, mens 6 prosent av ordførerne rapporterer det samme de siste tre årene. Blant kommunal- og fylkessjefer er andelen 10 prosent, og representerer 18 prosent av kommunene og fylkeskommunene. De tilfellene som rapporteres gjelder særlig misbruk av ytelser fra Nav, samt kommunale bolig tjenester og BPA-ordningen.

- Les også: [KS styrker arbeidet mot velferdskriminalitet](#)

Svært få respondenter i spørreundersøkelsen mistenker at den velferdskriminaliteten de rapporterer om, er utført av kriminelle nettverk. Kun et fåtall kommunalsjefer oppgir slike mistanker. I intervjuene var det ingen som kunne peke på konkrete eksempler på organisert velferdskriminalitet tilsvarende det man har sett i Sverige.

De fleste kommuner og fylkeskommuner drøfter etikkrelaterte spørsmål jevnlig, både i administrasjonen og i den politisk ledelse. Kommunenes retningslinjer vurderes som klare, men utfordringene knyttes ofte til praktisk etterlevelse og lokale forhold. Habilitet og risikovurdering trekkes særlig fram som krevende områder.

Kartleggingen viser også at mange kommuner ønsker seg mer konkrete og praktikable verktøy for risikovurdering. Flere etterlyser enklere råd som kan brukes i en travelt hverdag, og bedre muligheter for erfaringsdeling mellom kommuner.

Selv om KS allerede har utviklet flere ressurser, ser kjennskapen til disse ut til å være noe begrenset. For at råd og retningslinjer skal få størst effekt, er det vår vurdering at de bør i størst mulig grad integreres i kommunenes egne systemer og rutiner.

Lenke til rapporten "Uetisk atferd, korrupsjon og velferdskriminalitet i kommuner og fylkeskommuner" (pdf):
<https://www.ks.no/contentassets/1e1b22ac876e41cfb11a45f901ff7e6/uetisk-atferd-korrupsjon-og-velferdskriminalitet-i-kommuner-og-fylkeskommuner.pdf>

Del artikkelen:

